

PARA**Používá se:****a) k vyjádření cíle, účelu, určení**

¿Para qué sirve este botón? – Para apagar el aire acondicionado.

Tengo que comprar pan y jamón para la cena.

Para preparar tortilla necesitamos huevos, patatas, cebolla y aceite de oliva.

K čemu slouží tohle tlačítko? – K vypnutí klimatizace.

Musím koupit chleba a šunku na večeri.

Na přípravy tortilly potřebujeme vejce, brambory, cibuli a olivový olej.

b) k vyjádření adresáta (česky pro)

Las flores son para ti.

¿Lo has pedido para mí? – No, para Sandra.

Hoy preparo la comida para toda la familia.

Ty květiny jsou pro tebe.

To jsi objednal pro mě? – Ne, pro Sandru.

Dnes připravuju jídlo pro celou rodinu.

c) při vyjadřování mínění nebo hlediska

Para mí, todo está claro.

Para Pablo, esto tiene una fácil solución.

Mně je všechno jasné.

Podle Pavla to má snadné řešení.

d) k vyjádření směru

Se fue para Valencia.

Vamos para la casa de Laura.

Odjel do Valencie.

Jdeme k Lauře.

e) v časových určeních, kde vyjadřuje určitou dobu, lhůtu nebo časový limit

Nos veremos para Navidad

Lo necesito para mañana.

Los ejercicios son para el lunes.

Uvidíme se o Vánocích.

Potřebuju to do zítřka/na zítřek.

Ta cvičení jsou na pondělí.

f) ve vazbě *estar para + infinitiv*, která vyjadřuje děj, který má bezprostředně nastat

Estoy para salir.

Estaba para dormir, cuando lo llamaron del hospital.

Viz též poznámku u předložky *por*.

Jsem právě na odchodu.

Už skoro spal, když ho zavolali z nemocnice.

g) ve vazbě *va para + časové vyjádření*, která vyjadřuje přibližně uplynulý čas (rovná se vyjádření *hace casi + časový údaj*)

Va para cinco años que está casado.

Už to bude asi pět let, co je ženatý.

h) k porovnávání, protikladu

Para lo mucho que entrena, no tiene buenos resultados.

Na to, jak moc trénuje, nemá dobré výsledky.

i) ke zkracování vedlejších vět účelových (má-li věta hlavní i vedlejší stejný podmět) pomocí vazby *para + infinitiv* (viz též kapitolu II.6. *Sloveso – Neurčité slovesné tvary – A) Infinitiv*)

No tengo dinero para poder viajar a América.

Nemám peníze na to, abych mohl jet do Ameriky.

POZNÁMKA:

Předložky *para* se nemá používat, mluvíme-li o nějakém léku nebo prostředku proti nemoci. V těchto případech je správné používat předložku *contra*: pastillas contra el dolor de cabeza (ne: para el dolor de cabeza) apod.

POR

Používá se:

a) k vyjádření důvodu, příčiny

El avión no pudo despegar por el mal tiempo.

*Letadlo nemohlo odletět pro špatné počasí/
/kvůli špatnému počasí.*

No lo hago por dinero.

Nedělám to pro peníze.

b) k vyjádření prostředků, jejichž pomocí se děj uskutečňuje (v češtině často 7. pád)

Nos lo confirmaron por teléfono.

Potvrdili nám to telefonicky.

He enviado mi bicicleta por tren.

Poslal jsem si kolo vlakem.

c) ve významu místním

■ na otázku kudy?

Entraremos por la puerta principal.

Vejdeme hlavním vchodem.

Los trenes ya circulan por el puente nuevo.

Po novém mostě už jezdí vlaky.

■ při udávání přibližného místa

Su casa debe de estar por aquí.

Jejich dům musí být někde tady.

Vive por el centro.

Bydlí někde v centru.

■ při pohybu po určitých místech

Daremos una vuelta por España.

Projedeme Španělsko.

POZNÁMKA:

• la vuelta a – cesta/závod kolem

A los corredores los espera hoy la quinta etapa de la Vuelta a España.

Závodníky dnes čeká pátá etapa závodu kolem Španělska.

d) k vyjadřování účelu určitého pohybu po slovese *ir*, kde po předložce následuje podstatné jméno

Tienes que ir por pan.

Musíš jít pro chleba.

Hoy tengo que ir por los niños a las 2.

Dnes musím jít pro děti ve dvě.

 Následuje-li po předložce infinitiv, účel vyjadřujeme předložkou *para* (viz též výše u předložky *para*).
Voy a la panadería para comprar pan. *Jdu do pekařství koupit chleba.*

e) ve významu časovém

■ udává části dne

por la mañana/tarde/noche

ráno/odpoledne/večer

 Po číslovce udávající hodinu se užívá předložka *de* (viz též výše u předložky *de*):
Quedamos a las 10 de la mañana. *Sejdeme se v 10 dopoledne.*

■ vyjadřuje periodičnost

Tengo clase de español dos veces por semana.

Mám hodinu španělštiny dvakrát týdně.

■ udává přibližně období

Por aquella época había aquí sólo campos.

Tenkrát tady byla jenom pole.

Nos veremos allí por primavera.

Uvidíme se tam na jaře.

■ po určitou dobu

Por unos minutos reinó un silencio absoluto.

Několik minut panovalo absolutní ticho.

f) k vyjádření původce děje v trpném rodě

El banco está vigilado por una agencia de seguridad.

Banka je hlídána bezpečnostní agenturou.

La fábrica fue construida por una empresa japonesa.

Továrna byla postavena jednou japonskou firmou.

g) k vyjádření **náhrady, záměny, zastoupení** apod.

¿Puedes firmarlo por mí?

Yo no voy a pagarlo por ti.

*Můžeš to za mě podepsat?**Já to za tebe nebudu platit.*h) při udávání **ceny** nebo **výměny za něco**

Lo ofrecen por 10 000 coronas.

Lo compro, si me lo dan por la mitad del precio.

El niño cambió su pelota por una maqueta de locomotora.

*Nabízejí to za 10 000 korun.**Koupím to, když mi to dají za poloviční cenu.**Kluk vyměnil svůj míč za model lokomotivy.*i) k vyjádření **kvůli čemu/komu se něco dělá** nebo **na obranu čeho/koho**

Lo ha hecho por su amiga.

No os molestéis por mí.

Los países latinoamericanos lucharon durante decenios por su independencia.

*Udělal to kvůli své přítelkyni.**Kvůli mně se neobtěžujte.**Latinskoamerické země bojovaly po desetiletí za nezávislost.*j) ve vazbě **estar por + infinitiv**, která vyjadřuje **děj, který má nastat**

Estoy por echarle una bronca.

Chystám se mu vynadat.

Vazby *estar para + inf.* a *estar por + inf.* jsou si významově blízké, ale ne totožné. *Estar por + inf.* znamená, že se k něčemu schyluje, něco se chystá nebo zamýšlí, ale není to okamžitě následující děj, zatímco vazba *estar para + inf.* vyjadřuje děj, který bude nebo má bezprostředně následovat:

Estoy por salir.

Estoy para salir.

*Chystám se jít ven. (ne bezprostředně)**Chystám se jít ven. (jsem na odchodu)*k) s **infinitivem** k vyjádření **dějů/akcí, které se zatím nerealizovaly**

Todavía quedan muchas cosas por hacer.

Tienen todavía una hipoteca por pagar.

*Ještě zbývá udělat hodně věcí.**Ještě mají jednu hypotéku ke splácení.*l) k vyjadřování **pořadí, ve kterém se něco děje**

Visitó Český Krumlov ya por tercera vez.

Yo estoy aquí por primera vez.

*Navštívil Český Krumlov už po třetí.**Já jsem tady po poprvé.*m) k vyjádření **rozdělení/podělení**

Pagamos diez euros por cabeza.

*Zaplatili jsme každý po deseti eurech.*n) **při násobení a při udávání procent**

cuatro por tres

un/el treinta por ciento

*čtyřikrát tři**třicet procent*o) při udávání **rychlosti** (za hodinu/minutu...)

El conductor circulaba a 160 km por hora.

*Řidič jel rychlostí 160 km za hodinu.*p) k vyjádření **způsobu a v řadě ustálených spojení vyjadřujících způsob:**

Quisieron resolverlo por la fuerza.

Chtěli to vyřídit za použití síly.

por completo (*úplně*), por anticipado (*předem*), por fin (*konečně*), por escrito (*písemně*), por suerte (*naštěstí*), por las buenas/malas (*po dobrém/zlém*), por lo general (*obvykle*), por poco (*málem*) apod.

q) **ke zkracování vedlejších vět důvodových** pomocí vazby **por + infinitiv** (viz též kapitolu II.6. *Sloveso – Neurčité slovesné tvary – A) Infinitiv*)

No puedo llamarle por tener descargado el móvil.

Nemohu mu zavolat, protože mám vybitý mobil.